

opusdei.org

Studiedag over secularisering van het Westen

Op zondag 26 februari
verwelkomde studentenhuis
Arenberg de vijfde tweetalige
universitaire studiedag.

6-5-2012

Hij werd georganiseerd in
samenwerking met Résidence Bauloy
in Louvain-la-Neuve en Club Narval
in Brussel. Het thema was “De
secularisering van het

Westen” (16de-21ste eeuw) en werd toegelicht door drie gastsprekers.

Prof. Etienne Montero (FUNDP, Namen) gaf eerst een “genealogie” van de secularisering weer. In een eerste deel sprak hij over het ontstaan van de positieve wetenschappen en de ontwikkeling van het kritisch denken, met grote figuren zoals Isaac Newton en Kant. Deze stromingen hebben bijgedragen tot een ideologie van de vooruitgang, waar het geloof nog slechts een (subjectieve) bijrol speelt. Het tweede deel van zijn uiteenzetting ging over de “verheerlijking van de vrijheid”, met de protestantse hervorming en de antropologie van het liberalisme. Uiteindelijk sprak Prof. Montero over de “ethos” van de moderniteit als gevolg van de samenloop tussen de idealen van de Reformatie en die van het Lockiaans liberalisme. In zijn besluit legde hij ook de nadruk op de

positieve effecten van dit secularisatieproces voor het geloof.

Daarna sprak Prof. Christoffel Waelkens (KULeuven) over de relatie tussen geloof en wetenschap. De vraag was of de wetenschap als een substituut voor het geloof kan beschouwd worden. Hij sprak over het ontstaan van de moderne wetenschap die tot een nieuw begrip van de wereld leidde. Tegelijk legde hij de nadruk op het feit dat dezelfde wetenschap nooit in staat zal zijn om een antwoord te geven op de ultieme vragen en dat de natuur integendeel steeds meer raadselachtig wordt naargelang de wetenschap nieuwe “ontdekkingen” doet. Indien men ooit bijvoorbeeld de “Big Bang” zou kunnen uitleggen, zou het niet het einde zijn van de bevraging over ons heelal, maar een nieuw begin. Het gemeenschappelijke punt tussen de gelovige en de wetenschapper is de capaciteit om verwonderd te zijn

over de wereld en het besef dat men nooit tot een definitief antwoord komt over de werkelijkheid en over God. Prof. Waelkens benadrukte dat het geloof geen dreiging is voor de wetenschap, maar dat de onwetendheid dat wel is.

Onze laatste gastspreker voor deze intense studiedag was de filosoof Michaël Bauwens. In zijn uiteenzetting peilde hij naar de mogelijkheden om tot een alliantie te komen tussen christendom en moderniteit. Hij begon met een reeks vaststellingen over de huidige plaats van het geloof in onze samenleving. Dan gaf hij een overzicht van de verhouding tussen geloof en filosofie doorheen de eeuwen, waarbij hij op een “ondergang” vanaf Duns Scottus tot Nietzsche wees. Centrale begrippen in zijn betoog waren “contingentie” en “rationaliteit”. Dan lichtte hij de relatie tussen geloof en experimentele wetenschappen toe.

In zijn besluit benadrukte hij het verband tussen de geloofscrisis in de moderne tijd en de intellectuele ontwikkelingen in de filosofie en de wetenschap, maar dat deze ook een stimulans kunnen betekenen voor het christelijke geloof als men de verschillende onderzoeksgebieden goed met elkaar scheidt. Geloof en reden streven naar hetzelfde doel, de Waarheid, maar langs andere wegen.

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://opusdei.org/nl-
be/article/studiedag-over-
secularisering-van-het-westen/](https://opusdei.org/nl-be/article/studiedag-over-secularisering-van-het-westen/)
(1-4-2026)